

נקודה למחשבה

מחשבה אקטואלית
מכרשת השבוע

פרשת כי תשא

טורנסרופוס
הרשע, מדוע אלוקים
אינו מפרנס את העניים
ענה רבי עקיבא שהמטרה היא
להצילנו מדינה של גיהנם (בבא
בבא י, א).

צורת העולם והדרך בה רצה הי
שיתנהלו הדברים היא כך שבני אדם שונים

מקבלים תנאים
סוציאליים וכלכליים
שונים, ולכל אדם יש
תפקיד אחר אותו עליו למלא
בצורה הטובה ביותר. משום
כך, בכל התרמה מצויה, אם
התרמה לבני בית הי ואם
ובמגבית לעני או נזקק אנו
פונים אל לבו של האדם
ומצפים ממנו להזדכך
ולהשתתף ככל יכולתו, כיון
שאחת הסיבות שהוא קיבל
את הכסף היתה בשביל
שהוא יתאמץ לתרום אותו ולעשות עמו דברים טובים.

אך כאשר אסיפת הכספים נועדה לרכוש אמצעי
כפרה על העם, כאשר האדם נותן מכספו על מנת לקנות
את קרבנות הציבור, כאן עומדים כולם בשווה מול השיי"ת.
כאן אין תפקידים שונים לאנשים שונים. כרגע כולם נידונים
האם מלאו את תפקידיהם בשלמות והאם הגשימו את
תכליתם ומטרתם. בשלב זה, אין הבדל בין יהודי ליהודי.
כולם שווים. כולם אותו הדבר. כולם עומדים, כיהודים, מול
בורא עולמים, ומייחלים לסליחה ומחילה.

כאשר זו תכלית הגביה, אין שום ענין שעשירים
יתנו יותר, ואין סיבה שעניים יתנו פחות. בסופו של דבר,
כאשר עומדים לבדוק מי הצליח לעמוד ביעדים שהוצבו

מטבע של אש

פרשת השבוע פותחת במנין בני ישראל שנעשה
על ידי גביית מחצית השקל מכל יהודי ויהודי.

כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש
כפר נפשו לה' בפקד אתם ולא יהיה בהם נגף בפקד אתם:
זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל בשקל הקדש
עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה לה': כל העבר
על הפקדים מבין עשרים שנה ומעלה יתן תרומת ה':
העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל לתת את
תרומת ה' לכפר על נפשתיכם: ולקחת את כסף הפקדים
מאת בני ישראל ונתת אתו על
עבדת אהל מועד והיה לבני
ישראל לזכרון לפני ה' לכפר
על נפשתיכם: (ל, יב-טז).

מגבית זו היא הראשונה
מתוך מגבית קבועה שנערכה
מידי שנה בקרב היהודים,
מגבית מיוחדת בה נדרשו
כולם להמציא 'מחצית-
השקל'. לא יותר ולא פחות.

הכסף הנאסף מידי
שנה שימש לרכישת קרבנות
הציבור, הקרבנות שנועדו לכפר על חטאי הכלל.

בתוך הפסוקים, נעזרים מספר תובנות חשובות.

ראשית, לעומת התרומה שנתנה לבנין המשכן, בה
כל תורם נתן כפי נדבת ליבו וכפי יכולותיו, כאן הדרישה
היא חד משמעית. אין להוסיף על הסכום הקצוב ואין
לגרוע. לא משנה מי אתה ומה מעמדך הכלכלי,
השתתפותך בקרבנות הציבור תהיה זהה לזו של כל
האחרים.

יתכן שניתן להבין זאת כך. בצדקה רגילה,
מטרת המגבית וההתרמה היא לזכות את בעלי
היכולת במצווה. על שאלתו של

על הכסף שלנו להיות כזה. כמו מטבע של אש. בלי סיגים, בלי סרך של כסף לא נקי, כסף שלא הגיע ביושר, כסף שהוא לא לגמרי שלנו.

וכך אומר ה' למשה: כזה יתנו, כזה מטבע שהם בטוחים בו שהוא נקי לחלוטין, שמקורו טהור בוודאי ואין בו צד של גזל או גניבה.

זה נכון לגבי כל כסף שאנו מחזיקים, כל כסף יהודי צריך להיות 'מטבע של אש', וזה נכון שבעתיים כשנצרך את שתי התובנות בהם פתחנו. הכסף שנועד לכפרה וסליחה והכסף שמסמל את ייחודיותו של כל איש ואיש.

כמה שצריך תמיד להיזהר ולשמור על נקיות וטהרה, כאשר אדם מבקש להתקרב ולהתחזק בעובדת ה' מוכרח הוא לוודא שהוא נקי לחלוטין. שעבודתו אינה באה על חשבון אף אחד אחר, שעלייתו אינה גורמת לירידה מקבילה של משהו בדרך. לפעמים, מרוב התלהבות להתקדם, יכול להיות שאנשים נדרסים בדרך. החובה העצמית היא לבדוק שוב ושוב שהעלייה העצמית גם היא 'מטבע של אש' נקיה מכל סיג של פגיעה בסובב.

כך גם שנתבונן במטבעות כמשל לאנשים הנותנים. אדם צריך להתמקד ביכולותיו ובדרכו, ולהיות בטוח שהוא שומר על העצמיות האישית שלו, בלי לחקות מעשים שונים שאינם מתאימים לו כלל, ובלי לרצות שאחרים לא ימלאו את תפקידם כדי שהוא יוכל להצליח יותר.

כל אחד מטבע.

כל אחד מחצית.

וכל אחד – מטבע של אש.

לו, העבר אינו משנה, היכולת או אי היכולת אינה רלוונטית. כולם עוברים לפני ה' כאחד.

רעיון נוסף נלמד מהכסף הנגבה. 'מחצית'. לא כסף שלם. לא משהו עגול ויפה. חצי. מדוע?

יש משהו מפריד כאשר מונים כל אחד בפני עצמו. אם לפני הספירה כולם היו עם אחד שלם, כעת, כל אחד קובע מספר לעצמו ומקום אישי. אם אדם אחד לא יביא את כספו הספירה כולה תהיה חסרה. בספירה המדוקדקת אנו מדגישים את חשיבותו האישית של כל אחד ומשמעותו הייחודית בתוך העם. אף אחד אינו 'עוד אחדי' סתם. כל אחד חשוב. כל אחד נצרך.

בד בבד, עם המסר החשוב הזה מלמדת התורה ערך נוסף. אף אחד אינו שלם כשהוא לבדו. אדם שמתעלם מסביבתו מחברתו ומעמו נשאר רק עם 'החצי', עם המחצית הבודדת שלו. הוא זקוק להתחבר עם אנשים נוספים על מנת להפוך לשלם.

המגבית שמסמלת את שלמותו של העם, שמכינה את העם כולו לכפרה וסליחה, מעוררת גם לצורתו התקינה של עם שלם, כל אחד שומר על ייחודיותו ועצמיותו, ויודע שהוא זקוק לאחרים בשביל להגשים את ייעודו ושאיפתו.

•

כאשר התקשה משה במחצית השקל, הראה לו השי"ת 'מטבע של אש'.

מה עניינה של מטבע זו?

שמעתי רעיון נחמד.

מבין ארבעת יסודות הבריאה, עפר מים רוח ואש, האש היא היחידה שאינה מתערבת עם אף דבר אחר. האש תמיד עומדת נקיה וטהורה. אש לבד.

רוצים להעיר? להאיר? | אתר 'נקודה למחשבה • הגות ומחשבה יהודית' | nekudalemachshava.co.il
מוזמנים לפנות בטלפון: 054-849-6992

מעוניינים לקבל 'נקודה למחשבה' בכל שבוע למייל? כתבו לכתובת moshe.oppen@gmail.com